

ליקוי חמה — הירח מסתיר חלקית את השמש רק כשהשלישיה בקו ישר

עם אנשי, בהנפת אלות על המפגנים ליד מקום אסיפת מרכז מפא"י (ראה עמודים 9 ו-8). נתקבלה עבורם קריאה טלפונית דחופה. איש מהם לא היה פנוי לטפל בה. הקריאה היתה בלתי-שיגרתי: הפועל היים אדרי הודיע על נסיון שוד נועז בבית החרושת ליהלומים של אפרים חוצ'נר. כאשר הגיע אדרי העובד גם בשבת לבית החרושת, גילה צעיר חשוד שעמד בתצפית ליד הכניסה לקומה השלישית של בית החרושת. דלת הכניסה עצמה היתה פרוצה. אדרי עבר על פני הצומה. מיד נוכח שגם שני מנועלי הדלת הפנימית היו פרוצים. ליד קופת-הפלדה בקצה האולם, עסקו שני צעירי רים רעולי-פנים בריתוך הקופה בעזרת מכשיר ריתוך שני מיכלי-חמצן גדולים. שני ריתוך שני מיכלי-חמצן גדולים. "עכשיו אנחנו עובדים!" "מה אתה רוצה?" שאלו השניים את אדרי. "באתי לעבוד". ענה להם הפועל בפחד. "עכשיו אנחנו עובדים." הם הסבירו לו בפנים מאיימות.

בכל זאת קמו, אספו מספר כלים ויצאו מהמקום, יחד עם חברם. אדרי המבוהל חשש להשמיע הבה. רק משנעלמו השלושה, מיהר לטלפון והודיע את המסורה. במקום אנשי מודר הביטלו העסקים הר פיעו במקום, כעבור זמן-מה, רק שוטרי הנפה הצפונית. המיכלים העזובים וסניטרי מרותך אחד מתוך ששת הפנסים שרמסו של הקופה העבה, העידו על מה שקרה. השוד דים עצמם — נעלמו.

השוד וחוסר-האונים של המשטרה עוררו השבוע דאגה מרובה בחוגי תעשיית היהלום מיים. לפני שבועיים, בשבת, נעשה נסיון דומה לפרוץ לבית-החרושת ליהלומים אורה שברחוב כנרת בתל-אביב. או לא השלימו השודדים את מלאכתם בגלל התרוקנות מיכל החמצן. הפעם הפריעם הפועל. השבוע שאלו עצמם התעשיינים מי היה הקורבן הבא ומי, אם בכלל, יפריע בפעם השלישית לשודדים.

הווי

מפורט הטלת הגרזן. בתל-אביב לאחר ששוחטי הארץ כינסו ועידה, ייסדו ארגון וקיבלו החלטה הקוראת לכינוס ארצי של כל השוחטים בפועל, שיגר תושב מכתב הצטרפות, בציינו ששיחק בעבר בקבוצת הכדורגל של הפועל רמתים... **השת"פ תפוח מלאה.** בקיבוץ נחושה, נעצר חבר קיבוץ לאחר שהטיל חזיו לחדר-האיכל, בעת הצגת סרט מלחמתי, כדי להמחיש לקהל את זרעות המלחמה... **עבודה מעשית.** בהרצליה, בעת הצגת הסרט הבה נשודד באנק קטן, בקולנוע תפארת, גנבו אלמונים כספת שלמה מסניף באנק הפועלים השכן... **בעיקבות המשטרה.** בשומרון, החלו נערי אחד הקיבוצים בקיום טוטו פארקט. בנסותם לנחש את המקום בו יתגלו למחרת, כדברי המשטרה והעתונים, עיק בות השודד המבוקש... **קריאת התול הבר.** בחיפה, לאחר שפקחי העיריה הובאו מספר פעמים כדי להרעיל תחולים שהטרידו את מנוחתם של תושבי העיר התחתית בי לילות, נתברר כי קולות-הייללה המרגיזים הופקו על ידי קבוצת צעירים שנהגה לשור טט באיזור בלילה.

תזכיר

הלחץ גובר

הלחץ על ישראל בשאלת פליטי-ערב הולך וגובר. משרד-החוץ הישראלי הגיע לאותה מסקנה שהוסקה על-ידי עורך ה"המשך" (עמוד 14)

גם מי שרוצה לעקוב אחר תהליך זה אסור לו להביט בפני השמש בלי זכוכית כהה. אף בשעת לקוי קיימת סכנה לראייתו של העושה כך.

ליקוי-החמה של 1961 הוא, לגבי חלקים מסוימים של העולם, ליקוי מוחלט. בארץ, יסכה הוא רק 80 מפני השמש. משך ה"שעתיים 39 דקות של הליקוי אפשר יהיה להבחין בבירור את התהליך.

גורמי הליקוי הם היערכות מיוחדת בי מינה של הגופים השמימיים. בעצם, נמצא הירח, בורכו החודשית במסלול שמספיק לכדור הארץ, פעם בחודש בינו לבין ה"שמש. יום זה חל בראש החודש העברי או יום אחד קודם לו.

אולם השלישיה לא נמצאת תמיד בקו ישר (ראה תמונה). ברוב המקרים נראה הירח כעובר מעל לשמש או למטה ממנה. רק לעתים רחוקות עובר הירח בדיוק על אותו הקו.

כאשר מסתיר הוא את השמש מהעיניים נוצר מה שמכונה ליקוי מלא. כשמכוסה אך חלק — נוצר ליקוי חלקי.

הקרב הופסק בחושך. בידי האסטרונומים האפשרות לחשב לקויים לאפני שנים מראש וכן לקבוע תאריכים מדויקים של לקויים שהיו בומגים הקדומים ביותר. בי עזרת לקויים בודדים הנוכחים בכרוניקות ו"על מצבות עתיקות אפשר היה לקבוע בי ודאות תאריכים של מאורעות חשובים.

כך, למשל, ידוע שהקרב בין הלודים ו"המדמים, שהתנהל על נהר הילס, נפסק ביום 28 במאי 585 לפנה"ס ובו ביום נכרתה ברית בין הלוחמים. הקרב נפסק בגלל ליקוי-החמה, שהטיל פחד מוח על צבאות שני הצדדים. כיום שוב אין פותחים. החושך ישעשע, לכל היותר, את אלה שהטבע נתן להם הזדמנות לחיות במיפגן נדיר זה.

חקלאות

שבעה מהם

"כל מה שאנחנו רוצים זה שיתנו לנו להמשיך ולעבוד, שיתנו לנו לאכול את הלחם שלנו בכבוד", זעקו 80 אנשי כפר מישר, שהפגינו השבוע בבניין מועצה ה"לול כשעינם הוזיהרה של כתריסר שוטרים עוקבת אחרי כל תנועותיהם.

כפר מישר הוא אחד משבעת הכפרים המשהייכים למועצה אזורית גדרות, ליד גדרה, המתפרנסים כמעט אך ורק על ענף הלול.

תוכנית הרס-הלול המכונה על ידי נאמניו של "הגנרל מאגנימיקר" בשם "התיכונן ה"חדש", גורה כלייה גם על שבעת הכפרים האלה.

חלקם הגדול של אנשי הכפר עדיין טרם למדו עברית די הצורך, אך את העובדה

הלקעים ליצירת גושים של מצביעים, כך, למשל, סיעת להקמת גוש של עתונאי דבר ומעריבי, שהתחייבו להצביע בעד מועמדי שני העתונים.

עוד לפני הבחירות ניסה רון לפסול את מועמדותו של שיף, בטענה ששניים מהע"תונאים שהמליצו עליו אינם חברי האגודה. בו במקום, חתמו שניים מחברי ההעדה ה"מתמדת על מועמדותו של שיף.

בעת ההצבעה, שנערכה בבית-סוקולוב, נתקל משה רון בהתנגדות החריפה ביותר שזכה לה מימיו. היה זה בעת שעל הבמה עלה סופר הארץ, מידד שיף ודרש: "לפטר את המלשין משה רון" מיד התעוררה סעי רתרוחות בין הנוכחים. בלחץ החותקים חזר מידד שיף מהכרזתו, אולם המשיך להסביר מה הביא אותו לדרישה זו.

נסתכר כי מידד שיף נתבע לוועדת האי-תיקה בעיקבות תלונה על נאום שנשא בהיג סגור של תלמיד גימנסיה ברמת-גן. שיף רצה לדעת כיצד הגיע הדו"ח אל מעבדו, גרשום שוקן, שאינו חבר אגודת העתונאים. רון השיב לו כי בישיבת ועדת-העורכים מסר עורך מעריב, אריה דיסנצ'יק, את ה"מיסמך לידו שוקן. כששמע זאת דיסנצ'יק, קפץ ממקומו כרוגז: "אני מאמרת שום מיסמך לשוקן. בנוכחותי מסרת אתה, משה רון, את המיסמך לשוקן."

קמה התרגשות עצומה. כל חברי האגודה תבעו לדעת מה אמר מידד שיף בהרצאתו הסגורה. הדברים הוקראו בפניהם. פני רבים מהנוכחים החזירו. כי בין דבריו של העתונאי השנון בלשו פנינים, כגון: "יש עתונאים מקבלי-שחוד, בורים, הדיוטות, ועמי ארצות, שאינם יודעים לצרף מילה למילה, כל מי שלא הצליח להיקלט במיקצוע אחר הונף עתונאי. הסתכלו על הפרצופים האומ"לים שמסתובבים בבית-סוקולוב. השלומי אלום!"

טען שיף: "דברי סולפו במידה התכונתי לומר שבית-סוקולוב הפך מיפגש לכל מיני אנשים מלבד עתונאים."

שמור לי ולא אשמור לך. גם ההא"שמות החריפות ביותר שהוטחו כלפי רון לא הכריעו את מעמדו. כשנודעו תוצאות הבחירות, הוברר כי רון ניצח. מועמדי הגר"שם שהקים נבחרו. עובדה מאלפת: כל שלושת מועמדי דבר נבחרו בקולות אנשי דבר ומעריב; ואילו מועמד מעריב, משה זיק, לא קיבל את קולות דבר, נשאר בחוץ. בין ההחלטות שקיבלה אסיפת האגודה נכללה גם החלטה לגנות כל נסיון לפגוע בחופש-העתונות ולהפעיל לחץ ואיומים על עתונאי בעת מילוי תפקידו. כן הביעה הא"סיפה את צערה על שהצנזורה הצבאית מר"נעת פירסום ידיעות שאינן ביטחוניות. הצעות ההחלטה שלא התקבלו באסיפה היו מעניינות יותר:

● החלטה לבטל את רשימת המועמדים לשיכון מטעם האגודה, בטענה שנערכה תוך פרוטקציה.

● הצעה לערוך ביקורת חדשה על סדרי הכספים באגודה, אחרי שבדו"ח הקודם הת"גלו ליקויים והתברר שלא נכללו בו פרטי המשכורות של עובדי האגודה.

● החלטה לגנות את חברי-הכנסת מאיר ארנב, על שכינה בפומבי את העתונות ה"ישראלית בשם צרה.

● בדיחת-היום באסיפה היוהה הגילוי כי חביב כנען, נציג הארץ בוועד החדש, עומד להציג את מועמדותו של חברו לעתון, שבת טבת, כחבר ועדת האתיקה.

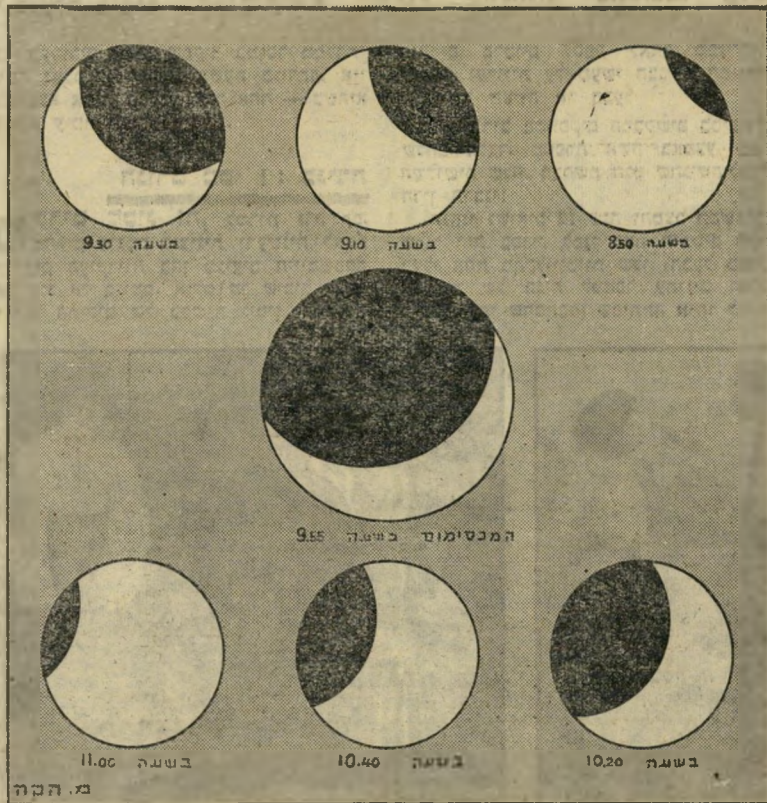
מדע

אפלה לפני הצהריים

בסין העתיקה, שעה שנסתמן ליקוי-חמה, נהגו התושבים להלום על תופים ולהרים קול המולה, למען יפחידו בדרך זו את ה"דרקון אשר עמד לזולל, לדעתם, את השמש. לו התגוררו אותם כינים בישראל, כ"15 בפברואר זה, אין ספק שהיו משמיעים קול המולה גדול: כי ליקוי-החמה העומד להת"חוללה בתאריך זה הוא הגדול ביותר בארץ מזה 25 שנה.

רק לא להסתכל בשמש! אלה ש"ירצו לעקוב אחרי הליקוי חייבים להיות מוכנים עוד בהשכם בוקר. כ"6.83 יתחיל הירח לכסות חלק משטח השמש. משך 79 הדקות הבאות תלך הפגימה ותגדל, עד שבשעה 9.55 יגיע הליקוי למכסימום (ראה תמונה). מכאן ואילך שוב יקטן וילך עד שהפגימה האחרונה תיעלם בשעה 11.15.

● חישובים אלה נעשו בשביל תל-אביב, על-ידי מרכזי הקה (43). מאתימטיקאי ו"פיסיקאי סיים חוק לימודיו בעיר ילדותו, קרקאו שבפולין. לגבי יתר חלקי הארץ עשוי להיות הבדל קל. בדרום הרחוק, ל"משל, ובאילת, יימשך הלקוי בשתי דקות פחות מאשר בשפלה.

התקדמות ליקוי החמה ביום ד' הבא בסין — תופים נגד הדרקון